Oorlog in het Midden-Oosten

Beschrijving

In het voorjaar van 2023 leek het er even op of er een langere periode van vrede in het Midden-Oosten was aangebroken. Mogelijk gemaakt door de terugtrekkende beweging van de Amerikanen (inmiddels zelf weer een exporteur van olie) zorgde China voor toenadering tussen aartsvijanden Iran en Saoedi-ArabiÃ«. De relatie tussen IsraÃ«l aan de ene kant en Marokko, Bahrein en de Verenigde Arabische Emiraten was aan het normaliseren, getuige de getekende vredesakkoorden. Een vergelijkbare overeenkomst met Saoedi-ArabiÃ« was aanstaande. Alleen dreigde deze vrede de door Iran gefinancierde terreurorganisaties (Hamas, Hezbollah, Hash al-Shaabi en de Houthiâ??s) irrelevant te maken, al was het maar omdat ze voortaan minder geld uit Teheran zouden krijgen. Dat verklaart mede de terroristische aanslagen van 7 oktober. De reactie van IsraÃ«l kan niet anders zijn dan dat het de veiligheid van haar burgers wil garanderen. In de afgelopen weken is er sprake van een duidelijke escalatie buiten IsraÃ«l en is het oorlog in het Midden-Oosten.

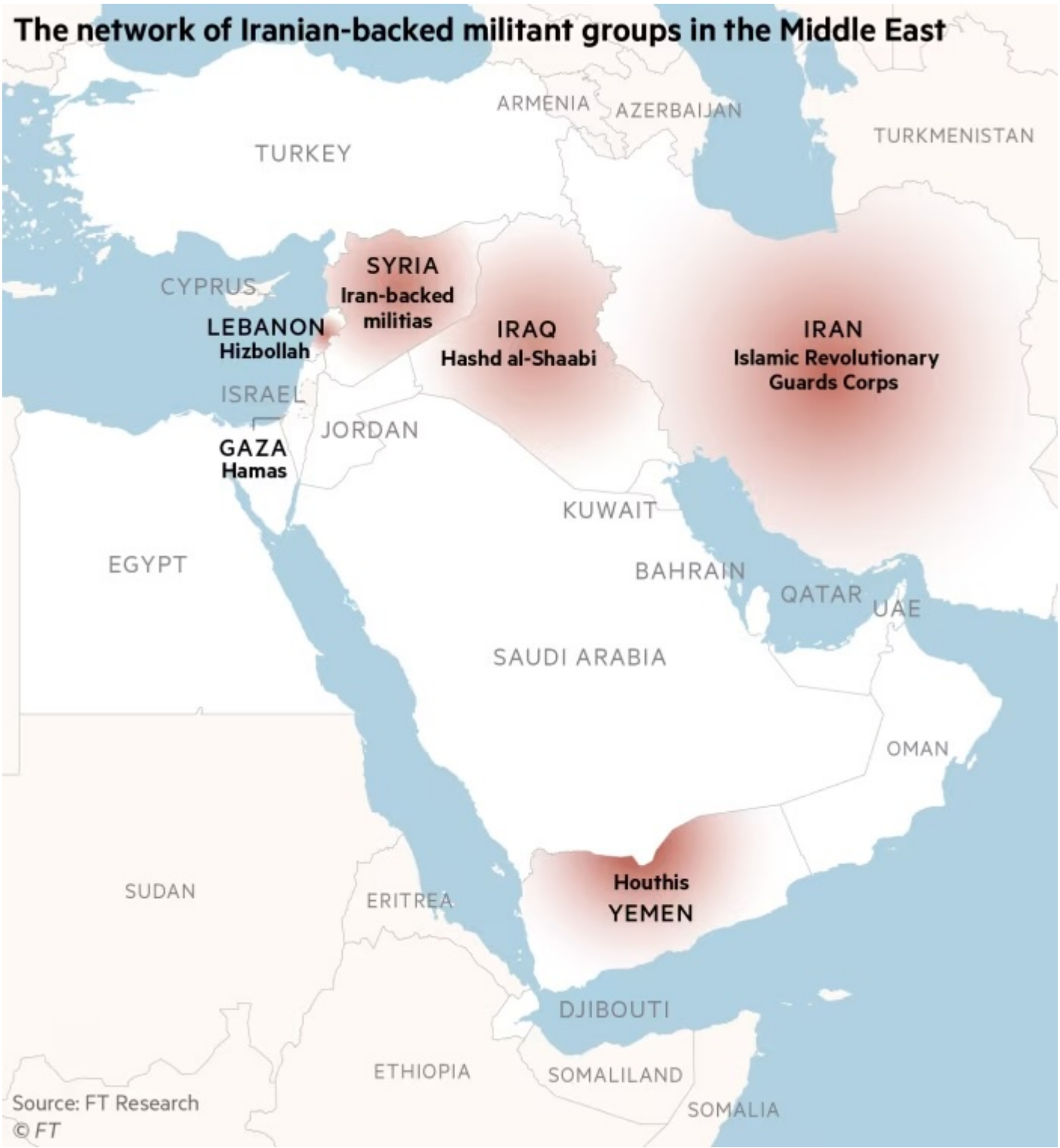

Regionalisering

De regionalisering van het conflict begon met aanslagen van de door Iran gefinancierde terreurorganisaties, al leek het erop dat met name Hezbollah geen zin had om het gevecht met IsraÃ«l aan te gaan. Inmiddels zijn er beschietingen geweest in Libanon, SyriÃ«, Irak, Iran, Pakistan, de Rode Zee en Jemen. Het Suezkanaal is effectief dicht. Dat heeft natuurlijk impact op de wereldeconomie, maar de gevolgen zijn veel minder groot dan enkele jaren geleden tijdens de pandemie. Toen waren de

logistieke problemen in heel AziÃ« een probleem. Nu is de vraag vanuit Europa minder acuut en zijn er meer voorraden. Schepen zullen moeten omvaren. Een reis van drie weken wordt vier weken, of drie weken en vier dagen als het schip wat sneller vaart. Dat kost per schip al snel 1 miljoen dollar extra aan brandstof. Maar datzelfde schip hoeft dan ook niet de tol van 700.000 dollar te betalen voor het passeren van het Suezkanaal.

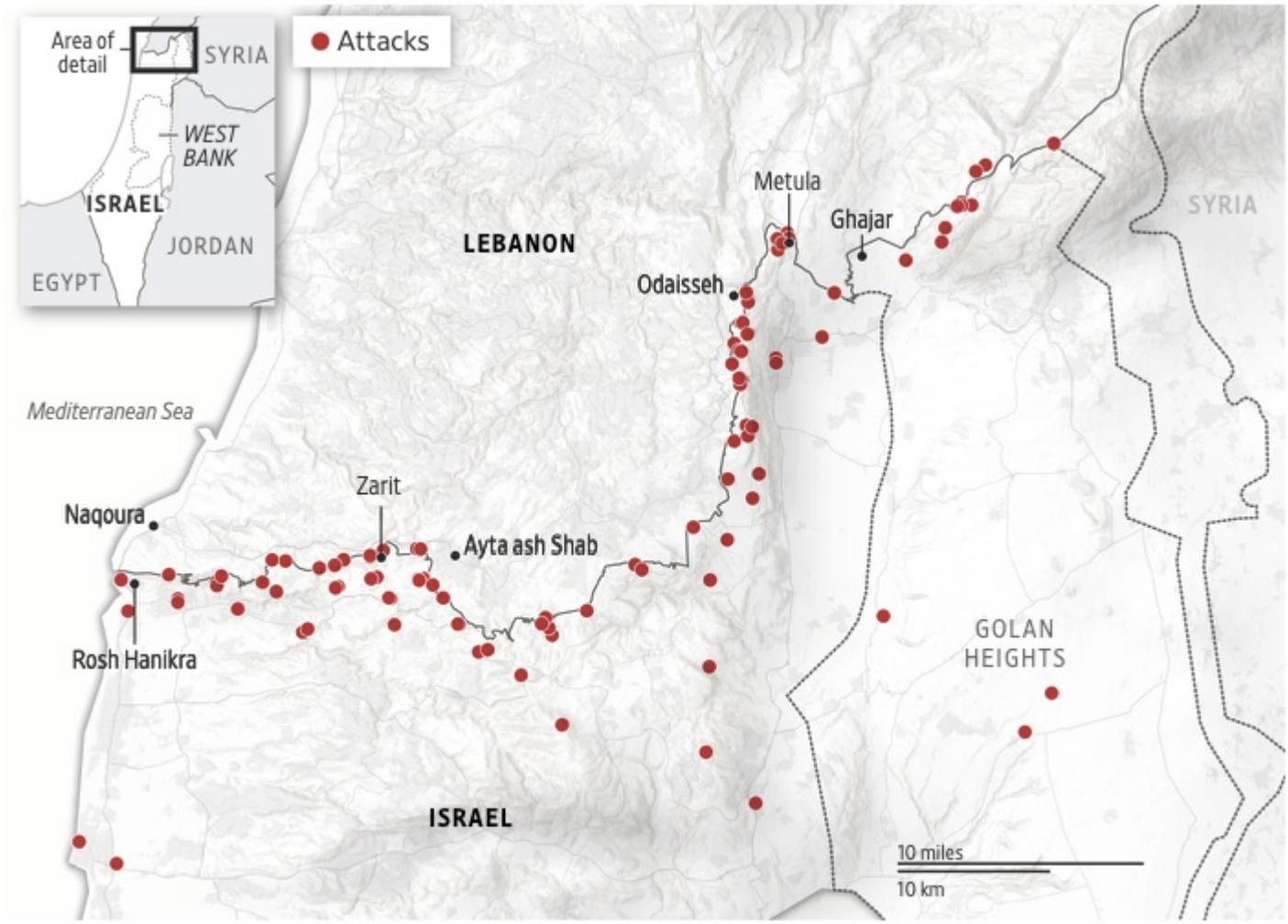

Note: Attacks shown from Dec. 20 through Jan. 18.
Source: Institute for the Study of War and AEI's Critical Threats Project

Internationalisering

Ernstiger is dat een oorlog in het Midden-Oosten ook verbanden heeft met OekraÃ¯ne, AziÃ« en Afrika (Sahara). Iran levert drones en raketten aan Rusland in de oorlog tegen OekraÃ¯ne. Noord-Korea krijgt door de oorlogen in OekraÃ¯ne en het Midden-Oosten meer moed om er zelf ook Ã©Ã©n te beginnen. In recente speeches van Kim Jong-Un dreigt hij net iets te vaak met zijn nucleaire arsenaal. Hij lijkt de strategische beslissing om een oorlog te beginnen al genomen te hebben. Zoâ??n oorlog op het Koreaanse schiereiland zou die in OekraÃ¯ne en het Midden-Oosten doen verbleken, met enorme gevolgen voor de wereldeconomie. In Noord-AziÃ« staan immers de fabrieken van de wereld. Wellicht dat de enigszins surrealistische, maar â??buitengewoon goede relatieâ?? tussen Trump en Kim Jong-Un later dit jaar nog van pas komt.

Country	Year of first nuclear test	Warhead stockpile[a]		
		Deployed[b]	Stored[c]	To
United States	1945	1 770[d]	1 938[e]	3
Russia	1949	1 674[g]	2 815[h]	4
United Kingdom	1952	120	105	
France	1960	280	10	
China	1964	–	410	
India	1974	–	164	
Pakistan	1998	–	170	
North Korea	2006	–	30	
Israel	..	–	90	
Total		**3 844**	**5 732**	**9**

Koreaanse dreiging

Overigens ligt de oplossing in het Koreaanse conflict vooral in een toenadering tussen Noord en Zuid, vergelijkbaar met de Duitse toenadering tussen Oost en West. Ondertussen dreigt door alle conflicten in de wereld, Noord-Korea een beetje onder te sneeuwen, vaak zijn de speeches van Kim een schreeuw om meer geld. Maar Noord-Korea wordt sinds Reagan door Washington over Ã©Ã©n kam geschoren met Iran, als behorende tot de as-van-het-kwaad. Noord-Korea kan ook nog belangrijker worden als wapenleverancier en het feit dat het land nu ook over tactische nucleaire wapens beschikt, stelt bepaald niet gerust. Nu was het â?? ironisch genoeg â?? generaal McArthur die als eerste voorstelde om de Koreaanse oorlog op te lossen door middel van een â??limited nuclear strikeâ??. Noord-Korea, maar ook Rusland, zien deze nucleaire (aanvals)mogelijkheden als een verlengde van hun conventionele arsenaal. Ook de Russen zijn bereid kernwapens offensief in te zitten, indien nodig. Noord-Korea lijkt ondertussen weinig te kunnen verliezen, geen geruststellende positie voor land met zoâ??n nucleair arsenaal.

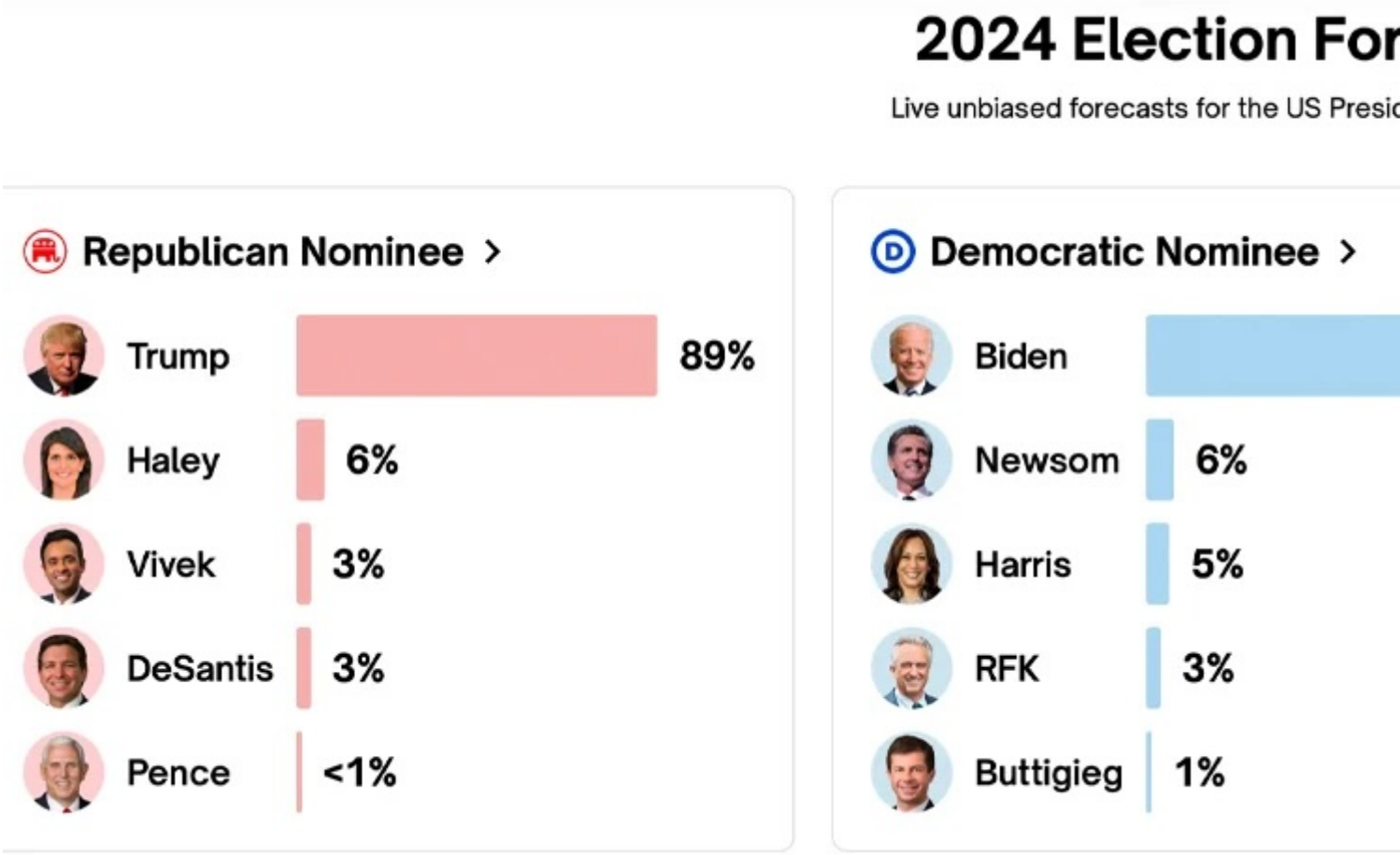

Impact op Amerikaanse presidentsverkiezingen

De Amerikanen raken in het verkiezingsjaar steeds meer betrokken in het conflict in het Midden-Oosten, iets wat ervoor kan zorgen dat de Democraten de verkiezingen verliezen. Biden was te mild tegenover Iran en de strijd in Gaza heeft ook de Democraten sterk verdeeld. Voorheen stemden 7 van de 10 Joodse Amerikanen op de Democraten, maar door de pro-Palestijnse protesten van de linkervleugel van de Democraten (inclusief het antisemitisme op onder andere de Amerikaanse universiteiten), dreigt dat in snel tempo om te slaan. Steeds meer Amerikanen kiezen ook in dit opzicht voor Trump die met behulp van de Abraham-akkoorden vrede in het Midden-Oosten bracht. Zolang de strijd beperkt blijft tot het Midden-Oosten en de olieproductie daar niet in het gevaar komt, is de impact van deze oorlog op de wereldeconomie beperkt. Verder zijn er natuurlijk veel meer geopolitieke zorgen, maar voorlopig fungeren die nog als de spreekwoordelijke muur-van-angst die de aandelenmarkt nu eenmaal moet beklimmen.

Han Dieperink, Chief Investment Officer

Disclaimer